

EIKELY BARNEHAGE AS

ÅRSPLAN 2025-2026

«Sammen skaper vi meningsfulle opplevelser i trygge relasjoner.»

Eikely barnehage AS startet opp 1. des. 1978

og eies av Normisjon Region Agder.

Vi har særlig bestemmelse om livssynsformål. Fra våre vedtekter: *«Eikely Barnehage vil bidra til å gi barna kunnskaper, erfaringer og opplevelser av kristen tro og tradisjon. Barnehagen skal oppdra etter de kristne grunnverdiene. Barnehagen skal formidle de sentrale deler i kristendommen og den kristne tro, samt tradisjoner som høytider, bibelfortellinger og sanger».*

Hva betyr særlig bestemmelse om livssynsformål?

I Eikely barnehage står vi friere til formidling av kristendommen samtidig som vi er forpliktet til det på en annen måte enn andre barnehager uten særlig formål.

Hva vil dette si i praksis?

- Vi kan synge kristne bordvers og kristne barnesanger.
- Vi formidler fortellinger fra Bibelen som for eksempel «Noahs Ark», «sauene som gikk seg bort», «den barmhjertige samaritanen». «Daniel i løvehulen», «Jesus metter 5000» osv.
- Vi markerer de kristne høytidene. Til jul forteller vi juleevangeliet. Vi drar også til Froland kirke og deltar på julegudstjeneste. Det er stas å reise med buss og få oppleve kirkebygget på nært hold, både utenfra og inni. Det er fint når barna får være med å delta i Gudstjenesten ved å sette figurene inn i julekrybben. Til påske formidler vi påskebudskapet. Vi drar også til Froland menighetssenter, hvor vi får være med på en flott påskevandring der.
- Vi får også av og til besøk av menighetspedagog fra Froland Menighet, som formidler ulike bibelfortellinger.
- Det kristne forvalteransvar: Dette kan f.eks. være ved at når vi tilbringer mye tid i skogen, så lærer vi barna å glede seg over, og ta vare på naturen som omgir oss. Vi har også mat som fokus, og gjennom å lage mat fra bunnen, bli kjent med råvarer som kommer fra naturen, gi barna matglede og lære dem at vi ikke kaster mat, lærer vi også barna om forvaltning av det vi har fått å spise og leve av.
- Gjennom alt undrer vi oss sammen med barna og lar dem filosofere over det de har fått formidlet. De ansatte er trygge og gode støttespillere som er tilstede når barna stiller spørsmål.

*«Min båt er så liten,
og havet så stort.
men Jesus har grepet
min hånd.
Når han styrer båten
så går det så bra,
på veien til himmelens land.»*

VERDIGRUNNLAG, FORMÅL OG RAMMEPLAN

Vår virksomhet bygger på barnehageloven og verdigrunnlaget i rammeplan for barnehagen.

Rammeplanen gir en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagen og dens innhold og oppgaver.

Rammeplanen omtaler en del viktige emner som bl.a. omsorg, lek og læring. I tillegg deler rammeplanen barnas læringsmiljø i syv fag-områder. Disse opptrer sjelden alene, men vil heller ofte være representert samtidig.

Disse fagområdene er:

- ✦ Kommunikasjon, språk og tekst
- ✦ Kropp, bevegelse, mat og helse
- ✦ Kunst, kultur og kreativitet
- ✦ Natur, miljø og teknologi
- ✦ Antall, rom og form
- ✦ Etikk, religion og filosofi
- ✦ Nærmiljø og samfunn

Formål for barnehagen.

Barnehageloven sier: *«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.*

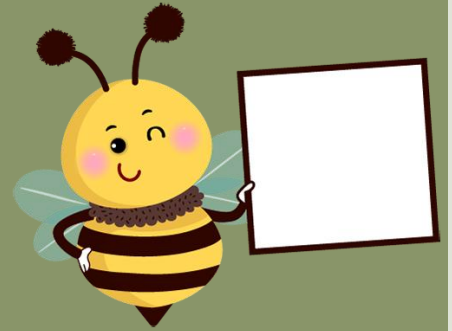
Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering» (Barnehageloven §1).

DET LITT FORMELLE

Taushetsplikt

- ✦ Alle i barnehagen har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.
- ✦ Barnehagen har opplysningsplikt overfor barnevernstjenesten.
- ✦ Alle ansatte har levert politiattest.

Forsikringer

- ✦ Barna er forsikret når de er i barnehagen innenfor barnehagens åpningstid.
- ✦ Det er ikke forsikring på briller, klær og private leker.
- ✦ Barnehagen erstatter ikke tøy/utstyr som forsvinner i barnehagen

Ferie/planleggingsdager for 2025/2026

2025	Hva
4.august	Planleggingsdag. Barnehagen stengt
5.august	Første åpningsdag
29. og 30. desember	Planleggingsdager. Barnehagen stengt
2026	Hva
2.januar	Planleggingsdag. Barnehagen stengt
26.februar	Planleggingsdag. Barnehagen stengt
Påskan	Barnehagen er åpen dagene før påske, men med bindende påmelding. Dato for frist kommer i god tid.
1.april	Onsdag før skjærtorsdag, barnehagen stenger kl.12
2., 3., og 6.april	Påske. Barnehagen stengt
1.mai	Barnehagen stengt
14.mai	Stengt. Kristi Himmelfartsdag
25.mai	Andre pinsedag. Barnehagen stengt
Uke 28,29,30 og 31	Sommerferie. Barnehagen stengt
3.August	Planleggingsdag. Bhg stengt
4.august	Første åpningsdag

Personalet har all øvrig planlegging på kveld, gjennom året og avspaserer dagene i jula.

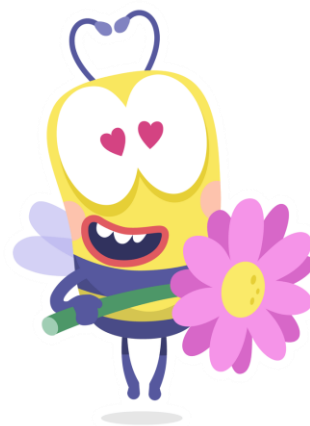
BARNEHAGENS VERDIER

Rammeplan for barnehagen sier dette: «Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.»

Videre leser vi i Rammeplanen: «Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.»

Personalet i barnehagen har felles verdier/holdninger som vi bygger vårt arbeid på. De skal gjøre oss tydelige og hjelpe oss til å ta beslutninger i hverdagen.

- ✦ Vi skal ha forståelse for ulikheter og gi rom for det.
- ✦ Vi skal ta hverandre på alvor og vise tillit.
- ✦ Vi skal møte hverandre med omsorg og vise at vi bryr oss.
- ✦ Vi skal ta vare på hverandre, ved å stå sammen og være lojale.
- ✦ Vi skal vise engasjement, ta ansvar for oss selv, hverandre og våre omgivelser.

FOR BARN er det helt nødvendig at de føler stor grad av trygghet i barnehagen.

Hvert enkelt barn blir sett og godtatt for den de er, og får medvirke i sin hverdag. De skal oppleve en hverdag med meningsfullt innhold.

De personlige ulikhetene blir ivaretatt, mangfold er spennende og utviklende.

Miljøet skal få barna til å blomstre, hvert enkelt barn skal føle at de har stor verdi.

Humor og glede står sentralt. Vi skal ha det gøy sammen!

FOR PERSONALET skal barnehagen være et godt arbeidssted.

En arbeidsplass hvor vi føler oss trygge på at her blir vi verdsatt for den vi er. Her skal vi kunne utfolde oss med våre interesser, det vi brenner for og det vi er gode på.

Personalet bruker all tid sammen med barna ved at vi ikke har avdelingsmøter på dagtid.

Målsettingen vår: «Alle barn i Eikely barnehage skal oppleve tilstedeværende, engasjerte og lekne voksne».

Visjonen vår: «Sammen skaper vi gode opplevelser i trygge relasjoner»

Personalet skal gjøre gode vurderinger og jobbe for enkeltbarnets og felleskapets behov.

Barnehagens eventuelle overskudd tilbakeføres til drift og investeringer.

FORELDRE/FORESATTE er en stor ressursgruppe. Vi ønsker et godt samarbeid med foreldre/foresatte slik at vi sammen kan jobbe for det beste for barnet.

Vi vil skape en barnehage som får foreldre/foresatte til å oppleve trygghet når de leverer barna sine hos oss.

Et sted der de vet at deres barn blir sett, blir vist omsorg og får dekket sine behov.

FORVENTNINGER EIKELY BARNEHAGE HAR TIL DERE SOM FORELDRE

- ♣ Åpningstidene overholdes og personalets arbeidstid respekteres, kl. 07.00-16.30.
- ♣ Barnehagens kjernetid er mellom 09.00 – 14.30. Det betyr at barna må leveres før kl. 09.00 og hentes etter kl. 14.30. Det gis beskjed til avdelingen hvis barnet har fri/syk eller kommer senere enn 9. Dette fordi vi fordeler personal etter behov kl. 9.00.
- ♣ Du betaler fakturaen innen forfall. Vi benytter oss av PBL-regnskap som tilbyr betaling med KID- nummer eller avtalegiro/e faktura.
- ♣ Barna har klær til ulike værforhold og at klærne er godt merket.
- ♣ Syke barn skal holdes hjemme og det er viktig at barnehagen gis beskjed ved fravær innen kl.09.00. Meld i fra om smittsomme sykdommer. Medisin gis primært hjemme, men avtal med avdelingen ved behov for medisiner i barnets oppholdstid. Medisinen oppbevares da innelåst i barnehagen og skjema for medisinbehandling fylles ut i samråd med barnehagen.
- ♣ Kontakte barnehagen hvis det er endringer i din/deres situasjon som får innvirkning på den tjenesten du/dere mottar.
- ♣ Eikely barnehage benytter seg av kommunikasjonsverktøyet/Appen PBL mentor Kidplan, og vi håper dere vil få nytte og glede av denne. Den kan du bruke til blant annet: å sette deg inn i informasjon som blir gitt fra barnehagen.
- ♣ Sørge for å gi barnehagen informasjon om dokumentasjon som er relevant for barnets opphold i barnehagen.
- ♣ Sette seg inn i informasjon som blir gitt i barnehagen og sjekke tavla på Kidplan.
- ♣ Vi hilser både barn, ansatte og andre foreldre med et hei og et smil! ☺
- ♣ Når du bringer og henter barnet ditt har du dagens viktigste møte. Vi ønsker at denne settingen er mobilfri.
- ♣ Barna kan ikke ha med seg leker, mobiltelefon eller telefonklokke i barnehagen.

SIKKERHET

- ♣ Pass på at en voksen har sett og registrert barnet ditt ved levering og henting. Skal andre hente barnet gis det beskjed om dette, og oppgi telefonnummer.
- ♣ Barna skal ikke gå ut av porten alene. Pass på så barna ikke løper alene på parkeringsplassen.
- ♣ Kom inn på lekeplassen. Ikke lever eller hent barn over gjerdet. Hold porten stengt.
- ♣ SKRU AV MOTOREN NÅR DU HENTER ELLER LEVERER.
- ♣ Respekter fartsgrensen.
- ♣ Parker på oppmerket område.
- ♣ Husk sikring av barn i bil, på sykkel og evt andre fremkomstmidler.
- ♣ Barnehagens områder, både innenfor og utenfor portene, er røykfri sone.

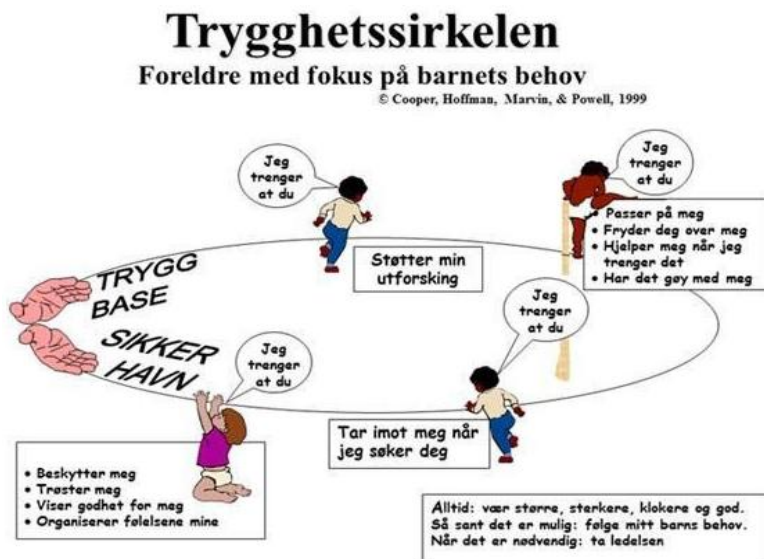
DEN FØRSTE SPENNENDE TIDEN I BARNEHAGEN

Barn og voksne skal bli kjent med mange nye mennesker. Barna skal bli kjent med nye rutiner, lekeområder ute og inne, og naturen rundt barnehagen. Vi utvider antall barn og voksne etter som barnets trygghet bygges opp.

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.33).

En god start er viktig for trivselen. I tilvenningsperioden er det viktig at personalet får informasjon om barnet fra foreldrene/foresatte, ingen informasjon er for liten eller for ubetydelig. Dette er med på å gjøre starten i barnehagen lettere. Det er også viktig at foreldre/foresatte får informasjon fra barnehagen hvordan barnets dag har vært.

De første dagene er foreldrene/foresatte sammen med barna i barnehagen. Det avtales i samråd med de ansatte på avdelingen hvor mange dager hvert barn trenger til tilvenning og hvor lange dagene sammen med foreldrene/foresatte skal være. Vi har erfart at barna har svært ulike behov her. Videre anbefaler vi at de første dagene uten foreldre/foresatte er korte og at det ikke planlegges så mye på fritiden de første ukene etter barnehagen for de små. Det er en stor omveltning i livene deres, å begynne i barnehagen. Det er mye nytt som skal fordøyes, så dette vil kunne prege barna i lang tid etter oppstart.

Et verktøy vi kan bruke for å forstå og møte barnas behov er trygghetssirkelen. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015).

Her er de flotte ansatte som jobber på Tyttebær i år:

Aase Halstvedt
Pedagogisk leder

Tyttebær er en småbarns avdeling,
og har 12 heltidsplasser.

Dere finner avdelingen i det første bygget dere
kommer til når dere skal til barnehagen.

Avdelingen er vegg i vegg med
storbarnsavdelingen Solbær.

Telefonnr. til avdelingen: 90 50 22 64

Maria Munoz
Barnehage-medarbeider

Siri Nilsen
Barne-og ungdomsarbeider

Asta Rasmussen
Barnehage-medarbeider

BJØRNEBÆR

Her er de flotte ansatte som jobber på Bjørnebær i år:

Lene Mjåvatn
Pedagogisk leder

Pedagogisk leder

Bjørnebær er en småbarnsavdeling, og har 12 heltidsplasser.

Dere finner avdelingen i det gule bygget på høyre side når dere kjører opp til øverste parkeringsplass hos oss.

Telefonnr. til avdelingen: 91 62 82 11

Anne Kristine Hurvedal
Barnehage-medarbeider

Connie Lillestø
Barnehage-medarbeider

Anne Syvertsen
Barne-og ungdomsarbeider

JORDBÆR

Her er de flotte ansatte som jobber på Jordbær i år:

Jeanett Brimsøe Olsen
Pedagogisk leder

Pedagogisk leder

Jordbær er en småbarnsavdeling, og har 12 heltidsplasser. Dere finner avdelingen i den øverste etasjen i bygget på den øverste parkeringsplassen.

Telefonnr. til avdelingen: 90 63 90 20

Liv Nymo
Barne-og ungdomsarbeider

Kajsa Birkedal
Barnehage-medarbeider

SOLBÆR

Her er de flotte ansatte som jobber på Solbær i år:

Cato Nystøl
Pedagogisk leder

Siri Kvist Fidje
Pedagogisk leder

Solbær er en storbarnsavdeling og har 24 heltidsplasser.

Dere finner avdelingen øverst i det første bygget dere møter når dere ankommer barnehagen.

Telefonnr. til avdelingen: 91 53 49 47

Helle Fåvin
Barne-og ungdomsarbeider

Anita Nygård
Fagarbeider

BLÅBÆR

Her er de flotte ansatte som jobber på Blåbær i år:

Hege Mjåvatn
Pedagogisk leder

Kristine Nilsen
Pedagogisk leder

Blåbær er en storbarnsavdeling og har 24 heltidsplasser.

Dere finner avdelingen nederst i det første bygget dere møter når dere ankommer barnehagen.

Telefonnr. til avdelingen: 90 66 71 93

Ingvild Nilsen
Barnehage-medarbeider

Janniche Gundersen
Barne- og ungdomsarbeider

Sungpi Sakte
Assistent

BRINGEBÆR

Her er de flotte ansatte som jobber på Bringebær i år:

Bringebær er en storbarnsavdeling og har 24 heltidsplasser.

Dere finner avdelingen i den nederste etasjen i bygget på den øverste parkeringsplassen.

Telefonnr. til avdelingen: 90 70 12 77

May Linn Pettersen
Pedagogisk leder

Monica Hanssen
Pedagogisk leder

Helene Konings
Barnehagemedarbeider

Linda Osmundsen
Barne og ungdomsarbeider

Elzbieta(Ela) Thomassen
Barne-og ungdomsarbeider

Cathrine Brimsøe
Assistent

Annika Blankenberg
Barne og ungdomsarbeider

AMINISTRASJON OG ØVRIGE ANSATTE

ADMINISTRASJON

Anita Ravnåsen
Styrer

Silje Hurv Tredal
Vikar for Styrer

Henrietta Louise Clark
Styrer, permisjon til april
2026

Kontaktinformasjon administrasjon.

Anita: 48 27 53 85

Silje/Henrietta: 47 90 31 19

epost: styrer@eikelybarnehage.no

ØVRIGE PERSONAL

Mariell Lauvrak
Pedagogisk leder

Sara Linn Fluør
Pedagogisk leder

Leng Zi Khup Chon (Zizi)
Renholder

Joanna Balcerowska
Renholder

DANNING

I Eikely barnehage ønsker vi å ta barna på alvor. Vi ønsker at barna skal kjenne at de er en del av felleskapet, men samtidig være åpne for at barna har individuelle ønsker og behov. Gjennom daglige samtaler i hverdagen lytter til barna og viser at vi kan ta avgjørelser som påvirker barnehagedagens innhold basert på deres uttrykk.

«Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for felleskapet. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.21).

LÆRING

Vi elsker å undre oss sammen med barna! Er det noe vi lurere på, så må vi finne det ut! Vi synes det er viktig å kunne være spontane og ta utgangspunkt i det vi ser barna er opptatt for der og da. Da oppstår ofte også den beste læringen, når den kommer med bakgrunn i interesse.

«Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.» Det står også at «vi skal være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.22).

Våre fokusområder:

Tur, mat og sosial kompetanse

Tur

Alle barn i Eikely barnehage skal oppleve å dra på tur. Det er mye skog i nærmiljøet, en ressurs vi bruker mye gjennom hele året. Dette er verdens beste arena for fysisk aktivitet. Vi jobber aktivt med å skape gode opplevelser i naturen på barnas premisser.

Barnehagen har 3 utebaser. Det er «Store Frilufta», «Lille Frilufta», «Solbærtoppen». Utebasene har grillhytter med fyringsmuligheter og her kan vi holde varmen også på dager med ruskevær. Barna kjenner tilhørighet når de besøker samme base jevnlig. De kan glede seg til å komme tilbake og fortsette leken. Vi har også andre tursteder vi drar til, som for eksempel, «lille Borås», Svinvika, Frolands Verk og hestehager i området rundt barnehagen, og ellers skog som vi kan ferdes i.

Erfaringene er at barna trives med å være ute i naturen. Her er det mange arenaer for læring og mestring. Her er frihet til å la kroppen få utfolde seg fritt. De kan rope så høyt de vil og springe så fort de vill! Forskning viser at barn som er i regelmessig fysisk aktivitet tåler fysiske og følelsesmessige utfordringer bedre enn barn som ikke er aktive (NHI.no). *Forskning viser også at fysisk utfoldelse henger uløselig sammen med hjernens utvikling. Jo mer fysisk aktivitet, jo bedre blir hjernen til å ta imot og behandle informasjon. Derfor er det så viktig å slippe barn løs slik at de kan utfolde seg i trygge omgivelser, sier professor i psykologi ved NTNU Audrey Van Der Meer.* (Artikkel på barnehage.no/forskning)

Barna finner også en annen ro ute. De får brukt kroppen fysisk ved å gå i ulendt terreng, klatre i trær og «fjell». De får et nært forhold til naturen og årstidene. De ser hvordan naturen endrer seg gjennom året og hva det finnes av dyr til de ulike årstidene. Dette blir ekstra synlig når de får besøke de samme basene jevnlig gjennom hele året. Barna får også oppleve kontraster som varme/kulde, vått/tørt. Å være mye ute er en viktig kilde til å jobbe med å gjøre barna robuste. Barnehagen er med på å lære barna å ha respekt for naturen og jobber da aktivt med bærekraftig utvikling.

«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna blant annet opplever og utforsker naturen og naturens mangfold, får gode opplevelser med friluftsliv året rundt, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen.»

(Rammeplan for barnehage, 2017, s.52).

Våre fokusområder

Tur, mat og sosial kompetanse

Mat

Alle barn i Eikely barnehage skal få oppleve et godt og sunt måltid i barnehagen. Vi bruker mye tid på mat. I tillegg til brødmåltid hvor barna får grovt brød/knekkebrød med godt og variert pålegg, lager vi flere ganger i uka varme måltider. Vi har også mat kl 14, med brød/knekkebrød og frukt/grønt.

De ansatte spiser alle måltidene sammen med barna. De ansatte er gode rollemodeller under måltidet.

Vi bruker måltidet til å samtale med barna. Her kan vi snakke om hva vi gjør, om felles opplevelser og barnas interesser. Med dette blir måltidet også en god arena for språk.

Vi legger til rette for ro og matglede under måltidet.

Vi ønsker ikke at selve matlagingen skal ta bort en ansatt fra barnegruppen, men derimot bruker vi tilbereding av måltidet som pedagogisk opplegg. Slik får barna blitt med og kjenne på, lukte på og skape nye smaker. Vi bruker friske råvarer og lager sunn mat. Vi opplever at dette er med på å lage et grunnlag for barna til å like og bli glad i mat som gjør dem godt.

I tillegg til å jobbe med mat ut ifra Rammeplanen, følger vi norsk kostholdsveileder og retningslinjene helsedirektoratet har satt i forhold til mat i barnehagen.

I forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver står det at barnehagebarn skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. De skal utvikle gode vaner for et variert kosthold og få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Videre står det at barn gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. I følge rammeplanen skal personalet også legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna. Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det innebærer å sikre at praksisen i barnehagen gir barna et tilbud i tråd med rammeplanen, også når det gjelder arbeid med måltidene. (Helsedirektoratet)

Barnehagen har også utarbeidet et eget «mat-skriv» hvor vi går mer i dybden på hva disse veilederne og retningslinjene sier om dette, og hva dette konkret innebærer for oss. Dette skrivet blir tilgjengelig for alle i Kidplan.

«Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Barnehagen skal bidra til bl.a. at barna opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt, videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer og får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.49).

Våre fokusområder

Tur, mat og sosial kompetanse

Sosial kompetanse

I Eikely barnehage vet vi at barnas sosiale samspill avhenger av hvordan de voksne som er rundt barna forholder seg til dette. Vi ønsker å forholde oss til barna og hverandre på en respektfull og anerkjennende måte. Vi ønsker at barna skal utvikle en god og sterk selvfølelse, slik at de blir trygge på seg selv, trygge på oss voksne og trygge på de andre barna i barnehagen. Med store barnegrupper vet vi hvor viktig det er, og ser verdien av å dele i mindre grupper. Da får vi mere ro og rom til å se barna bedre og møte hvert enkelt barn.

Det er viktig å hjelpe barna med for eksempel å sette grenser for seg selv og hjelp til å løse konflikter. Da er det nødvendig å være tett på for å fange opp dette. Vi ser og mener at sosial kompetanse er selve grunnlaget for all læring. Hvis ikke barnet er trygt, kan det ikke på en god måte tilegne seg kunnskap i den grad samfunnet ønsker og krever. Vi ønsker at barna skal tro på seg selv, føle seg verdifulle og tro på egne evner.

Rammeplanen sier at sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre.(...) Barn er sosiale helt fra fødselen, og de kommuniserer med voksne og hverandre både gjennom kroppslige og språklige handlinger. Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna. Et barn som samhandler godt med andre, kan både tilpasse seg fellesskapet og være en synlig deltaker som hevder sin plass. Forskning viser at barns evne til å etablere vennskap i stor grad henger sammen med den sosiale kompetansen deres. Sosial kompetanse består av et sett ferdigheter som naturlig inngår i en helhet i barnas samspill, for eksempel selvfølelse, empati, prososial atferd, selvhevdelse og selvkontroll. Hvilke ferdigheter som er aktuelle, vil avhenge av situasjonen og sammenhengen. I relasjonene til voksne og barn i barnehagen videreutvikler barnet den sosial kompetansen som det trenger i relasjoner til andre mennesker generelt. (Udir)

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legges til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.»

(Rammeplan for barnehage, 2017, s.22).

BARNES MEDVIRKNING

I Eikely barnehage legger vi til rette for at barna skal få mulighet til å medvirke i sin hverdag ut ifra deres alder og modenhet. De uttrykker meninger, ønsker og behov, alle på sin måte. Det å inntone seg til barna og lære å tolke deres uttrykk er en viktig oppgave for de ansatte. Vi må være anerkjennende overfor barns tanker og ideer om barnehagens hverdag. Det er viktig at vi tar utgangspunkt i barnas interesser, undringer, opplevelser, lytter og ser barna i hverdagen. Vi arbeider med medvirkning ved å la barna påvirke ut ifra deres interesser. Vi planlegger aktiviteter vi har i barnehagen, hvor vi går på tur, hvilke sanger vi synger, hvilken mat vi lager, hvordan lekeområder utformes for eksempel ved at vi observerer og lytter til barna.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.27).

Medvirkning – handler om å gjøre noe i fellesskap og ha mulighet til å påvirke egen hverdag sammen med andre.

Medbestemmelse – handler om å være med på å ta valg, gjerne basert på flere ulike alternativer.

KARNEVAL

Karneval er fest! Dette er et sted vi føler barnas medvirkning kommer tydelig fram hos oss er når vi har karneval.

Det vi merker opptar barna tar vi videre som tema. Da setter barna sitt preg på denne festen.

Vi ønsker sammen med barna å tre inn i en annen «verden» ved å kle oss ut og være «noen andre». I Eikely er alle med på å skape sitt eget kostyme eller egen lekeverden. Det er en del av forberedelsene til karneval. Hver avdeling setter tema og kostymene lages utfra dette.

Vi har vært alt fra rockestjerner og astronauter til snømenn og dyrene fra «Skinnavotten»! Andre ganger blir tema for karneval for eksempel «Karius og Baktus» eller «kjøretøy». Dette er en prosess som både er morsom og barna får bruke kreativiteten sin. En annen grunn til at vi velger å lage kostymer selv er for å unngå at foreldre/foresatte må gå til innkjøp av kostbare kostymer. Barnehagen skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, og ved å lage kostymene selv, blir det likt for alle.

Robuste barn.

Barnehagen skal være en tjeneste
som lærer mennesker å ta bevisste valg
og gjøre dem robuste.

For oss i Eikely barnehage ser dette slik ut:

- Lære barna å mestre motgang ved å stå sammen med dem i, og sette ord på følelsene, og samtidig hjelpe dem videre. Lage omgivelser/rammer for å kunne oppleve mestring og motgang og i disse settingene være en støtte for å hjelpe dem i følelsene de opplever. F.eks spille brettspill andre spill med barna.
- Bidra til å lære barna å bli selvstendige. For eksempel klare å gå på do, kle seg selv, smøre sin egen brødskeiv.
- Bidra til å lære barna å bli selvstendige sosialt. For eksempel det å skape vennskap, holde på vennskap, mestre sosiale spilleregler, stå opp for seg selv og stå opp for andre.
- Gi barna massevis av opplevelser av mestring utfra egne forutsetninger. For eksempel være på tur i skogen, formingsaktiviteter, lage mat sammen, fysisk aktivitet.
- Hjelpe barn å se seg selv som individ, men samtidig som en del av en gruppe.
- La barna få være seg selv, få ha sitt eget uttrykk og egne meninger. La barna medvirke til å prege sin egen barnehagehverdag, slik at de kan få se at deres mening kan påvirke omgivelsene rundt på en positiv måte.
- Bidra til ansvarliggjøring av barna. Det at du er her kan utgjøre en forskjell, - ved for eksempel å hjelpe til med å rydde opp etter seg.
- Vi øver på å stille åpne spørsmål med barna og gi dem tid og rom for å få uttrykke seg selv og sette ord på egne følelser og tanker.
- Sørge for at vi har nok ansatte rundt.
- Sørge for at vi har kompetente ansatte som har kunnskap om barn og barnas utvikling og behov.
- Bidra til å gi foreldreveiledning.
- Bidra til å utjevne forskjeller, som for eksempel å tilby alle måltidene i barnehagen, tilby hjelp til å skaffe tøy, lage egne karnevals-kostymer for å unngå kjøpepress.
- Gi omsorg, bruke tid med barna, vise at vi setter pris på barna og er glad for at nettopp de finnes.

TRAFIKKSIKKERHET

Froland kommune er godkjent som «trafikksikker kommune» og da spiller vårt opplæringsarbeid i barnehagen en stor rolle. Dette omhandler både trafikksikkerhet i barnehagen ved for eksempel krav til busselskap om belter når barnehagen skal på tur, trafikkopplæring i barnehagen som f.eks. lærer barna trafikkregler for fotgjengere og samarbeid mellom barnehage og hjem i forhold til for eksempel sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass.

Det er også mye trafikkopplæring når vi går på tur i nærmiljøet. Vi snakker om hvordan vi ferdes i trafikken som fotgjengere og ser på skilt og veimerking.

Det er viktig for dere foreldre og også være et forbilde når dere ferdes på barnehagens parkeringsplass. Både ved å tilpasse farten, at motoren alltid skrues av når dere går ut av bilen, ved sikring både av barnet og dere selv i bilen og at dere er oppmerksomme når dere går på parkeringsplassen med andre biler rundt.

STINE SOFIE – BARNEHAGEPAKKE

Barnehagen har vært med på kurs på Stine Sofie Stiftelsen, som heter

«barnehagepakke», Det vil si at vi skal ha samlinger jevnt over hele året for førskolebarna hvor vi snakker om hva som er lov og ikke lov når det kommer til psykisk og fysisk vold og seksuelle overgrep.

Vi følger et opplegg og en «flipp over» med barnevennlig bilder, tekst og temaer for samtale.

FØRSTEHJELPS OG LIVREDNINGKURS

I Eikely barnehage gjennomføres det førstehjelpskurs og livredningskurs hvert år.

Vi liker turer til vann og sjø. Kanskje blir det til og med litt bading på sommerstid.

«Spesialpedagogikk og inkluderende praksis».

Lærende nettverk for barnehager.

Utdanningsdirektoratet har en tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring. Denne inkluderer blant annet «kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Målet for tilskuddsordningen er økt kvalitet gjennom styrket kollektiv kompetanse i barnehager og skoler. Kompetanse utviklingstiltak skal være basert på lokale behov, og være organisert gjennom partnerskap med universitet eller høyskole.

Tilskuddsordningen skal bidra til å øke kompetansen i barnehager.

Eikely barnehage følger dette kompetanseutviklingsløpet.

Dette er en barnehagebasert kompetanseutvikling, og det betyr at personalet i barnehagen involveres i hele utviklingsprosessen, og at det tas utgangspunkt i det vi allerede driver med hos oss på Eikely. Styrerne, samt 2 pedagogiske ledere er på jevnlig samlinger med de andre involverte barnehagene i distriktet. Her får vi kursing, og tar med oss kunnskap inn i mellomarbeid som utføres i barnehagen hos oss.

Hva jobber vi for i kompetanseløftet?

- Å ha et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehagen.
- At alle barn skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel - uavhengig av sine forutsetninger.
- At alle instanser, - Barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet, må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap.
- Tilpasse det pedagogiske tilbudet slik at slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.
- Jobbe for at alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø
- at de ansatte har høy kompetanse

LEK

«Alle barn i Eikely barnehage skal oppleve tilstedeværende, engasjerte og lekne voksne».

Eikely barnehage sin målsetting.

Rammeplanen sier:

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre»
(Rammeplan for barnehage, 2017, s.20)

FN definerer lek på følgende måte:

«Barns lek er enhver oppførsel, aktivitet eller prosess satt i gang, styrt og strukturert av barna selv; den finner sted når og hvor mulighetene oppstår». (FN, 2013, s. 5).

Lek er barnets viktigste aktivitet. Barn leker fordi det er morsomt å leke. Samtidig kan leken være problemløser og gjennom den utforsker og bearbeider de forskjellige opplevelser. Gjennom leken fremmes også barnets utvikling på alle områder; språk, følelser, moral, empati, de sosiale og fysiske ferdigheter, vennskap, selvfølelse og identitet. Leken har stor plass hos oss.

Barneheten ønsker å verne om barndommen ved å gi frihet, tid og rom for barnas lek.

Vi ønsker at barna skal få tid og anledning til å leke uten for mange avbrytelser. Vi som voksne må være engasjerte, delta i leken og bidra med varierte opplevelser og lekemateriell for å gi leken næring.

Vi er heldige som i tillegg til store uteområder også har store arealer inne.

I tillegg er det viktig å være gode observatører i leken, slik at vi kan bidra til å støtte barn som har utfordringer med å forstå lekekoder og som står i fare for å falle utenfor leken.

NÅR BARNET DITT SIER: «JEG HAR BARE LEKT»...

Brukt hele kroppen sin

Utviklet språket sitt

Opplevd glede

Vært nysgjerrig

Oppdaget matematiske sammenhenger

Vært i relasjon med voksne og barn

Brukt sansene

Samarbeidet med andre

Brukt fantasien

Utviklet vennskap

Vært en del av et felleskap

Fått erfaring med å håndtere konflikt

Lyttet til andre

Vært ute og opplevd naturen

Fått kulturelle erfaringer

Øvet seg på å vente på tur

Opplevd matkultur

Brukt nye ord og uttrykk

«Jeg har
bare lekt...»

NAFO

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Fritt etter Kari Pape 2012
morsma! oslomet.no

OSLOMET

OMSORG

I Eikely barnehage har vi omsorgsfulle voksne. Omsorgsfulle voksne lytter, gir nærhet, har innlevelse og evne og til samspill på barnas premisser. Ved at vi voksne viser omsorg, er vi gode rollemodeller for barna. Vi ønsker også å vise at vi verdsetter når barna viser omsorgshandlinger mot de rundt seg. Omsorg handler også om konkrete ting som å sørge for at barna får den hvilen de trenger og nok næring. Vi tilstreber å alltid ha nok hender og fang for å kunne gi den omsorgen barna har behov for. Vi har fast personale på hver avdeling og faste vikarer på huset. Det er lettere å gi den omsorgen som trengs når man kjenner barna og vet hva de trenger og når de trenger det.

«Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for»
(Rammeplan for barnehage, 2017, s.19).

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

I Eikely barnehage jobber vi hele tiden for å ha et godt samarbeid med dere hjemme. Målet er alltid barnets beste, og vi er sammen om å jobbe for dette.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (Rammeplan for barnehage, 2017, s.29).

Samarbeidet mellom hjem og barnehage er en forutsetning for at vi sammen kan opprettholde det beste tilbudet for barna. Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling.

Foreldresamtaler er samtaler mellom pedagogisk leder og foreldre/foresatte.

Samtalene tilbys 1-2 ganger i året. Dersom det er behov for flere samtaler avtales dette med pedagogisk leder på avdelingen. På foreldresamtalene sammenlikner man inntrykk av barnets trivsel og utvikling, og diskuterer barnets hverdag i barnehagen. Selv om hjemmet er barnets viktigste arena, er barnehagen også en viktig del av barnets liv og hverdag. Foreldresamarbeid skjer også gjennom den daglige kontakten i hente og bringesituasjoner.

Barnehagen inviterer foreldre/foresatte/familie til 2 avdelingsvis arrangementer i barnehagen i løpet av året. Her ønsker vi å styrke båndene mellom familiene og barnehagen, og også familiene imellom. Hver avdeling inviterer sine foreldre/foresatte. Vi har også 2 foreldremøter gjennom året.

Barnehagen har også et samarbeidsutvalg. *Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. (Rammeplan for barnehagen)*

Dokumentasjon om hva som skjer og har skjedd formidles gjennom kommunikasjonsverktøyet PBL Mentor Kidplan. Her ligger årsplan, periodeplaner og andre oppslag fra barnehagen. Vi legger også ut bilder her, etter samtykke fra dere. Vi benytter også Kidplan til daglig kommunikasjon mellom barnehage og hjem.

Er det noe som haster ber vi dere om å kontakte avdelingene via sms eller telefon.

HØYTIDER

JUL

Barnehagen fylles med krydderdufter, levende lys og forventningsfulle barn. Det er fort at adventstiden kan bli litt stressende for både barn og voksne, derfor prøver vi å roe ned og kose oss. Vi skal ha juleverksted, det skal bakes og smakes. Hver avdeling har sitt opplegg.

Juleevangeliet står sentralt i adventstiden i barnehagen. Hvert år deltar de store avdelingene på Gudstjeneste i Froland kirke. Der vil de eldste barna delta i kirkas opplegg med å sette figurer i julekrybba og synge julesanger. I tillegg vil barnehagen feire Lucia hvor de eldste barna går i Luciatog på Froland aldershjem.

Alle avdelingene har også nissefest og julemiddag.

Nærmere informasjon om disse aktivitetene kommer fra avdelingene.

PÅSKE

I påsken formidler vi det kristne påskebudskapet i barnehagen. Vi bruker samlingene til å fortelle, lese bøker, dramatisere og synge sanger, og vi samtaler og reflekterer om det vi markerer denne høytiden. De store avdelingene deltar også på et fantastisk opplegg på Froland menighetssenter i regi av Froland menighet. Påskebudskapet henger også nært sammen med våren, nytt liv som spirer og gror. Avdelingene har også påskelunch for barna.

17.MAI

Fredag 15.mai har vi en felles 17.mai fest i barnehagen. Vi går i tog, har ulike aktiviteter/underholdning og ikke minst noe godt å spise. Til toget får er vi kanskje heldige å få besøk av Audun med tromma som en-manns-korps! Vi pynter og gjør det fint til festen. Kanskje noen har hatt formingsprosjekt med 17.mai-farger som tema?

På selve 17.mai vil det være S.U. (foreldrerepresentanter fra barnehagen) som har ansvaret for toget. Barnehagen har fane som kan lånes denne dagen. Sanger og heia-rop fra barnehagen legges ut på Kidplan i forkant.

OVERGANG LITEN AVDELING TIL STOR

Når det er satt hvilken avdeling barnet deres skal gå på, benytter avdelingene seg i mellom et opplegg for å sikre en god overgang fra liten avdeling til stor. Å bytte fra liten til stor avdeling er en av barnas første store overganger. Gode overganger tidlig i livet kan være viktig for overganger senere i livet. Får barnet en god overgang nå kan det gjøre det mindre skummelt å begynne på skolen, og jo flere gode overganger desto lettere blir overganger senere i livet. Overganger er jo noe som fortsetter når vi skal ut i arbeidslivet osv.

Vi legger opp til overgangssamtaler om barna, mange turer på tvers og mange besøk til avdelingen barnet skal begynne på.

Dere som foreldre vil alltid bli kontaktet av avdelingen barnet deres skal over på for å bli ønsket velkommen. Vi i barnehagen er opptatt av å skape trygge og gode relasjoner mellom barn-barn, og barn-voksne før sommeren slik at oppstart i august skal kjennes trygt ut for store og små.

Rammeplanen sier: *«Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.»*

OVERGANG BARNEHAGE-SKOLE

Barnehagen har egne grupper og opplegg for barna som går siste året i barnehagen. Noe er felles for alle, og en del skjer avdelingsvis. Vi benytter overgangskoffert, en koffert med innhold som bøker og spill som de vil møte igjen når de begynner i første klasse. Alle barnehagene og skolene har like koffertene og likt innhold. Barnehagens opplegg er laget for å istandsette barna til å møte skolen. Barnehagen og skolen samarbeider om besøk der barna får se klasserom, SFO, toaletter og garderobe, samt lekeplass. Barnehagen og skolen har overføringssamtaler for å gi informasjon. Dette skjer selvsagt i nært samarbeid med hjemmet.

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen.»

Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen»

(Rammeplan for barnehage, 2017, s.33-34).

VI ANSATTE...

...vet at språk er nøkkelen til vennskap, omsorg, lek og læring!

Lek

Er gode språklige rollemodeller og støtter barna til å delta i lek og aktivitet

Setter ord på barnas handlinger og følelser for eksempel "Nå bygger du et høyt tårn"

Bruker ord og uttrykk som hører til i leken for eksempel "Oi, bilen krasjet" for å hjelpe barna forstå sammenhengen mellom ord og handling

Tilrettelegger for gode og innbydende lekemiljøer som dukkekrok og bilkrok og gir navn til det som brukes i leken

Leker med lyder for eksempel "Hva sier katten? - mjau"

Høytlesing

- Les høyt for barna hver dag og la barnets interesse i et oppslag være inngang til samtalen om boka
- Sørg for at bildebøker er lett tilgjengelige i barnas høyde
- Fortell eventyr og historier muntlig med støtte av konkrete og bilder
- Tilby et mangfold av eventyr både kjente og nye ut fra barnas interesser
- Suppler høytlesning med lydbøker og digital lesing bøker for å variere og utvide leseopplevelsene

Musikk

- Bruke bevegelsessanger og sangleker som "Bjørnen sover" og "Hode, skulder, kne og tå" med enkle regler og bevegelser som støtter barnas språkforståelse
- Bruk rim regler og ellinger og sørg for at de er lett tilgjengelige for alle i personalet, for eksempel "Ormen den lange" som hjelper barna å oppdage rytmen i språket

Samtaler

- Ha samlingsstund hver dag med innhold og kvalitet og gjennomgå dagstava sammen med barna
- Benevn handlinger og gjenstander i hverdagen for eksempel "Nå tar vi på skoene"
- Gi barna tid til å svare og uttrykke seg også gjennom kroppsspråk
- Samtal med barna om det de er opptatt av her og nå gjenta det barna sier og utvid setningene med små hverdagshistorier
- Fang opp barnas nonverbale uttrykk som peking, lyder og enkeltord og bygg videre på det for å gi barna trygghet til å bruke mer språk i leken

Skriving og rabling

- Gi barna mulighet til å utforske rabling og tegning som en viktig del av finmotorisk utvikling, øye-hånd-koordinasjon og gleden ved å uttrykke seg visuelt
- Tilby ulike tegne- og skrivesaker som tykke blyanter, fargestifter og kritt for å støtte barnas utforskning av skriftspråket
- Kommenter barnas rabling med positiv respons for eksempel "Se, du lager fine streker"

Bøker og bibliotek

- Oppdater jevnlig utvalget av bøker i barnehagen for å holde det relevant og inspirerende
- Sørg for at barna får møte både samtidslitteratur og klassikere innen barnelitteratur
- Delta på bildebokstunder på biblioteket for å skape felles leseopplevelser
- Lån bøker fra biblioteket, blant annet bokkasser tilpasset barnehagens behov

0-3 år

TIL FORELDRE

Språk utvikles gjennom samspill - små ting i hverdagen gir stor effekt!

Språk er nøkkelen til vennskap, omsorg, lek og læring. Her er noen enkle måter du kan bidra til barnets språkutvikling.

Lek

- Lek med lyder, etterlign dyr eller lag tulleord sammen
- Bruk bamser og dukker i leken - "snakk" for dem og lag historier
- Gjør hverdagslige aktiviteter til lek: "Hvem finner skoene først?"

Høytlesing

- La barn få tilgang til bøker og les sammen hver dag
- Pek og snakk om bilder i bøkene
- Gjenta favorittbøkene - barn elsker gjentakelser!
- Lek med lyder og ord i bøker - dyrelyder og tulleord er gøy!
- Bruk ansiktsuttrykk og ulike stemmer for å gjøre lesingen spennende

Musikk

- Syng sanger og regler - barn lærer mye gjennom musikk
- Beveg dere til sangene: klapp, dans og hopp!
- Lek med lyder og rim: "Brom, brom! Hva høres det ut som?"

Samtaler

- Snakk med barnet ditt hele dagen!
- Snakk om det dere gjør: "Nå tar vi på sokkene dine"
- Sett ord på barnets følelser og handlinger: "Nå ble du glad!" eller "nå vil du ha mer eple!"
- Lytt og vent på svar - selv babylyder er starten på samtaler
- Gjenta og utvid barnets ord: "Bil" - "Ja, en rød bil kjører fort!"

Skriving og rabling

- La barnet grise med fargestifter, maling og kritt - det er starten på skriving!
- La barnet peke og tegne i sand, snø og på papir
- Vis at skrift er viktig - pek på ord i bøker, på melkekartonger, skilt osv.

0-3 år

VI ANSATTE...

...vet at språk er nøkkelen til vennskap, omsorg, lek og læring!

Lek

Tilrettelegger for rollelek med varierte temaer som butikk sykehus og dyrlege

Er bevisste på vår rolle i barnas lek og vurderer når vi skal delta som støtte og når barna har best av å leke uforstyrret

Deltar i leken ved å observere støtte inspirere og legge til rette for inkluderende og utviklende lek uten alltid å være direkte med

Bruker enkle regelleker som "1 2 3 stopp" og "Fisken i det røde hav" som alle barn kan være med på

Høytlesing

- Les høyt for barna hver dag og skap nysgjerrighet ved å studere bokforsiden og stille spørsmål som "Hva tror dere denne boka handler om" og "Hva tror dere skjer nå?"
- Gi barna mulighet til å tolke og lese bilder underveis i lesingen
- Sørg for at bildebøker er lett tilgjengelige og velg bøker ut fra barnas interesser
- Fortell eventyr og selvopplevde hendelser gjerne med støtte av konkrete og bilder
- Suppler høytlesning med lydbøker og digitale bøker

Musikk

- Gi barna tidlige erfaringer med språkets lyder og strukturer gjennom å klappe stavelser leke med rimord og utforske språklige mønstre
- Lek med rytme, trykk og gjentakelser i rim regler og ellinger for å styrke barnas evne til å oppfatte språkets lydmønstre
- Bruk sang for å styrke barnas språkutvikling og fellesskapsfølelse og tilpasser repertoaret etter barnegruppen med både norske og flerspråklige sanger

Samtaler

- Ha samlingsstund hver dag med dagstavle for å gi barna oversikt og lar barna komme med innspill for eksempel "Hva vil du fortelle i dag?" samtidig som vi bruker bilder konkrete og ASK eller tegn til tale for å støtte samtalene
- Tilrettelegg for samtaler i hverdagen ved å lytte til barnas interesser - still åpne spørsmål og gi tid til refleksjon
- Vær en aktiv samtalepartner som lytter, gir respons og utvider barnas yringer samtidig som vi tilrettelegger for turtaking og øver på å lytte til hverandre
- Bruk overgangskoffert for førskolebarn som et lekbasert tiltak for å støtte språk og bygge bro mellom barnehage og skole

Tegning og utforskende skriving

- La barna tegne og lekeskrive i hverdagen og gi rom for å utforske egen skrift og grip barnas initiativ
- Skriv ut alfabetet og sørg for at bokstavene er tilgjengelige for barna ved interesse og under tegnestund
- Bruk lekeskriving i rolleleken: handlelister, menyer, billetter eller resepter
- Introduser barna for navnet sitt og la dem som vil forsøke å skrive det

Bøker og bibliotek

- Sikre at barnehagen jevnlig oppdaterer utvalget av bøker
- Gi barna tilgang til både samtidsliteratur og klassisk barnelitteratur
- Delta på bildebokstund på biblioteket sammen med barna
- Lån bøker på biblioteket og bruk bokkasser tilpasset barnehagen

3-6 år

TIL FORELDRE

Språk utvikles gjennom samspill - små ting i hverdagen gir stor effekt!

Språk er nøkkelen til vennskap, omsorg, lek og læring. Her er noen enkle måter du kan bidra til barnets språkutvikling.

Lek

Oppmuntre barnet ditt til rollelek - barnet får øvd på nye ord og uttrykk

Bruk utkledningstøy for å skape morsomme karakterer og skap historier sammen

La barnet bruke bamser og figurer til å fortelle sine egne historier

Høytlesing

- Les mer utfordrende bøker sammen og snakk om innholdet
- Spør barnet: "hva tror du skjer videre?" eller "Hva ville du gjort?"
- Pek på ord mens du leser – det hjelper barnet å forstå sammenhengen mellom tale og skrift
- Oppmuntre barnet til å "lese" sammen med deg. Barn kan tolke og utforske bilder i en bildebok og dermed skape sine egne historier og fortellinger basert på det de ser

Musikk

- Syng sanger – da får barnet brukt språket sitt gjennom lyd og rytme
- Lag egne sanger og/eller regler sammen.
- Spill rytmeinstrumenter eller klapp takten sammen i sanger
- Dans og bevegelse til musikk er en morsom måte å leke med språk på
- Syng, dans og ha det gøy sammen med barnet ditt!
- Prøv med tulleord og rim "hva rimer på katt?"

Samtaler

- La barnet være med og fortelle
- Still åpne spørsmål: "hva gjorde du i barnehagen i dag?"
- Vent på svar og la barnet få tid til å tenke.
- Utvid barnets setninger: "Se! En bil" - "Ja, en stor, rød bil kjører fort".
- Lek med ord og uttrykk: "Hva rimer på hatt?"

Skriving og rabling

- La barnet eksperimentere med bokstaver. Skriv ut alfabetet og laminér det, slik at det er tilgjengelig for barna
- La barnet "skrive" små ord selv – kanskje sitt eget navn?
- La barnet tegne og lagre historier til tegningene.
- Anerkjenn barns tegninger og begynnende skriftuttrykk
- Lek med magnetbokstaver, bokstavpuslespill eller bokstavformer
- Vis hvordan skrift brukes i hverdagen; handlelister, lapper, kort osv.

3-6 år

PROGRESJONSPLAN FOR EIKELY BARNEHAGE

«Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte lek-, aktivitets- og læringsmuligheter»

Rammeplan for barnehagen s. 44

Hva rammeplanen sier om progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter

Personalet skal

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn
- bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna.

De 7 fagområdene

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Rammeplan for barnehagen s. 44 - 45

Det er innenfor disse fagområdene vi jobber med barna. Vi skal følge barnas alder, modenhet og interesser når vi legger til rette aktiviteter og opplegg. Barn er ulike og har ulike behov. Det vi finner på med de eldste barna passer kanskje ikke for de yngste, og motsatt, men alle aldersgrupper skal få utvikle seg innenfor alle fagområdene. Vi har videre spesifisert hva vi gjør innenfor de forskjellige fagområdene på liten og stor avdeling her i Eikely barnehage.

Kommunikasjon, språk og tekst

Liten avdeling	Stor avdeling
• Samtale, høytlesning i mindre grupper • Pekebøker, bildebøker • Kort på stellerom med begrepstrening • Tolke barnas kroppsspråk og hjelpe å sette ord på følelser og erfaring • Benevne hva man gjør og ser i hverdagen • Synge enkle barnesanger, sanger med bevegelse, rim og regler • Dramatisere enkle eventyr med konkrete • Blir eksponert for tekst i for eksempel navnet sitt på plassen og koppen • Være gode forbilder i hvordan vi kommuniserer med hverandre,- voksen-barn og voksen-voksen • Vi er oppmerksomme på de barna som kanskje ikke «snakker høyest», men kommuniserer på andre måter • Benytte for eksempel stellesituasjoner til å synge sanger og bruke regler sammen med barn. • Bildestøtte på avdelingen	• Sette ord på følelser og erfaringer i hverdagen • Øver på å veksle mellom å lytte og snakke, vente på tur i samtaler • Høytlesning både bildebøker og faktabøker i forbindelse med tema • Fortellinger, eventyr med og uten rekvisita, og dramatisering • Synge sanger med mer tekst og flere vers • Rim, regler og rytmer • Eksponere barna for navnet sitt i skriftform • Støtte interesse i skriving og lesing • Spille spill • Trampolineheftet for førskolebarn • Bruke språket i leik, leke regelleker • Digitale verktøy som for eksempel lydbok • Vi legger vi til rette for gode samtaler i hverdagen bla ved å spise i små grupper. 1 ansatt sammen med 6 barn. Da blir det en fin ro rundt måltidet, og vi har sjans til å la alle komme til ordet. Også de som er litt stille • Vi har rutiner på å søke hjelp dersom et barn viser tegn til å trenge ekstra hjelp med språket • Vi legger også opp til språkgrupper der vi ser at litt ekstra stimulering i barnehagen kan ha god effekt

Gjennom arbeid med fagområdet kommunikasjon, språk og tekst, skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter.

Rammeplan for barnehagen s.48-49

De ansatte skal:

- skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer
- invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket
- bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.

Rammeplan for barnehagen s.48-49

Kropp, bevegelse, mat og helse

Liten avdeling	Stor avdeling
• Er mye på tur, både med vogn og gå selv når de kan det • De eldste barna på liten avdeling går på tur til Store Frilufta på våren før de skal over på stor avdeling • Bevegelse i ulike terreng og bruke hele kroppen • Være ute hver dag og i all slags vær • Få mulighet til å bruke sansene i ulike settinger ute og inne • Bevege kroppen til musikk • Jobbe med gode hygienerutiner som for eksempel å vaske hender før mat og etter toalettbesøk • Tilby god og sunn mat, og eksponere barna for nye lukter og smaker • Måltidet er en setting for godt sosialt samspill • La barna delta i matlagingsprosess på sitt nivå. For eksempel kjenne på deigen eller legge poteter i gryta • Øve på å smøre sin egen brødiskive • Benevne kroppen i samling og i stellesituasjoner + ved påkledning • Trene på å bli selvstendige både i forhold til toalett og påkledning • Legge til rette for å dekke hver enkelt barns behov for søvn og hvile i løpet av barnehagedagen • Trene finmotorikk og grovmotorikk • Vise respekt for barnas kropp ved å sette ord på hva vi voksne gjør, for eksempel før vi tørker nese	• Turer i ulendt terreng som for eksempel til Store Frilufta • Utfordre kroppen • Øve seg på å beregne risiko selv, oppfordre til allsidig bruk av kroppen gjennom alle årstider • Sangleker og hinderløyper • Jobbe med selvstendighet både på toalett, i måltidsituasjoner og påkledning • Lære å kjenne kroppen sin og sette ord på egne behov som for eksempel varm og kald • Snakke om at barna har egne grenser for egen kropp og respektere andres grenser og benytte oss av opplegg i regi av Stine Sofie Stiftelsen. • Utvide hygienerutiner til å for eksempel å tørke seg selv på toalettet og tørke egen nese • Snakke om matens opprinnelse • Lære litt om sammenheng mellom kosthold og helse • Delta i matlaging og lage sunn mat fra bunnen av • Legge til rette for ro og hvile ved behov • Trene finmotorikk gjennom varierte formings og bord-aktiviteter som for eksempel perling og tegning • Tilby variasjon i lek som for eksempel ball, hoppetau, sykkel, sandkasse, paradiset på lekeplassen • Badeturer, sykkelbanen, skitur

Gjennom arbeid med fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Rammeplan for barnehagen s.49 - 50

De ansatte skal:

- være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.

Rammeplan for barnehagen s.50

Kunst, kultur og kreativitet

Liten avdeling	Stor avdeling
• Sansing og opplevelser med ulike materialer som for eksempel ull, maling, lim, jord osv. • Ulike teknikker for eksempel male med gaffel, pensel, fingrene osv. • Prosessen er viktig, ikke produktet • Høre på musikk fra ulike sjangre • Få bidra til egne kostymer til karneval • Bli kjent med ulike farger • Synge enkle barnesanger, rim og regler, delta med enkle rytmeinstrumenter • Enkle fortellinger og eventyr	• Forming med flere teknikker som for eksempel glassmaling, akvarellmaling, trolledeig, veve, naturmaterialer osv • Lage karneval-kostymer selv og få være med å påvirke denne prosessen • Tegne og fargelegge • Bruke andre redskaper, for eksempel kniv og saks • Bruke kunstbilder til inspirasjon • Lytte til musikk i forskjellige sjangre, lytte til musikk som barna vil høre • Besøke biblioteket og delta på billedbokstund • Førskolebarna får delta på konsert • Dramatisering i samlingsstunder

Gjennom arbeid med dette fagområdet kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Rammeplan for barnehagen s.50

De ansatte skal:

- samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk
- gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur
- være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene
- motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer
- synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom
- gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid
- bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

Rammeplan for barnehagen s.51 - 52

Natur, miljø og teknologi

Liten avdeling	Stor avdeling
• Være ute og på tur i all slags vær • Sanse endringene i naturen når de er ute på lekeplassen eller går på tur, for eksempel ta på/smake på snø, søle osv. • Vise barna at vi har respekt for livet i naturen • Begynnende kunnskap om dyr, fugler og insekter • Utforske fysiske lover ved for eksempel stable og rive klosser, kaste stein i vannpytt, kjenne snøen smelte i hånda vår osv. • Barna er med på å kaste søppel i de ulike dunkene. • Begynnende samtaler om søppel i naturen • Tar bilder og snakker om dem i etterkant • Plante, så, vanne, høste	• Prosjekter om for eksempel dyr, natur, kropp osv. • Eksperimenter • Ruge ut kyllinger • Være miljøbevisste ved å involvere barna i å sortere søppel og plukke søppel både inne og ute • Vise respekt for levende liv i naturen. For eksempel ikke ødelegge maurtuer på tur i skogen • Få kjenne alle værelementene • Lage søle • Reflektere over naturfenomener og hvordan ting henger sammen i naturens kretsløp som for eksempel forklare hvorfor vi trenger biller • Bruke verktøy for å observere naturen ved for eksempel å ha mikroskop og forstørrelsesglass med i tursekken • Bruke digitale verktøy ved for eksempel arts-gjenkjenning av insekter og vekster • Ta bilder og gjenfortelle hendelser • Konstruksjonslek som for eksempel magneter, lego osv. • Plante, så, vanne, høste

Antall, rom og form

Liten avdeling	Stor avdeling
• Legge puslespill • Benevne og sammenligne størrelser i daglige situasjoner • Sanger med bevegelser • Matche former • Lære seg plassen sin ved bordet og i garderoben • Bli kjent med rommene og plassering av ting i rommet • Bli kjent med barnehagens daglige rutiner • Tall og telling for eksempel i samling, rim og regler • Benevne dager og årstider • Bidra til å gi støtte til at barna finner løsninger i det daglige for eksempel hvordan klatre opp akebakken eller få ut en leke av en boks • Vi putter, flytter, sorterer og leker • Snakke om hverdagsmatematikk, for eksempel 2 sko på 2 bein, • Bruker begreper som mengde og plassering	• Spille spill som for eksempel memory, villkatten, stigespill osv. • Øve på matematiske begreper som kort/lang, større/mindre i alle sammenhenger for eksempel sammenligne alder på familiemedlemmer, eller størrelse på steiner • Være med å dekke bord hvor vi øver på antall,- en til en og like mange • Synge sanger med tydelig struktur • Undre seg over hvor avstander, perspektiver, retninger og plassering for eksempel hvor vi bor ved for eksempel å bruke kart • Øve på plassering som for eksempel gå i rekkefølge på tur • Konstruksjonslek • Bruke verktøyet "mattekassa" for å øve på for eksempel mønster • Mønster og problemløsning, sortering ved for eksempel perling • Fargelegge og tegne • Støtte begynnende interesse for tall og telling • Førskolebarna har eget oppgavehefte som heter Trampoline. Dette brukes ut fra barnas interesse. • Oppdage former i daglige situasjoner som for eksempel i måltid "se, agurken er rund, osteskiva er firkanta», «denne firkanten er rektangel, denne er kvadrat». • Øve på orientering som for eksempel gjemsel • Fortelle eventyr • Lete etter geometriske former i naturen • Snakke om hverdagsmatematikk, for eksempel 2 sko på 2 bein. • Bruker begreper som mengde og plassering

Gjennom arbeid med fagområdet antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter
- undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.

Rammeplan for barnehagen s.54

De ansatte skal:

- bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning
- styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer
- legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler
- stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.

Rammeplan for barnehagen s.54

Etikk, Religion og filosofi

Liten avdeling	Stor avdeling
• Snakker om hvordan vi skal være mot hverandre • Se hvert enkelt barn ved for eksempel benevne navna deres i samling • Hjelp barna med å gjenkjenne og sette ord på følelsene og møte dem i følelsene. • Bibelsamlinger med enkle fortellinger fra bibelen • Synger sanger med kristent innhold som for eksempel «Min båt er så liten» og «Hvem har skapt alle fuglene» • Løfte frem andre kulturer som er til stede i gruppen • Markere høytider ved for eksempel å fortelle juleevangeliet med konkrete, og påskens budskap med flanellograf og konkrete • Hjelp barna med å finne løsninger i konflikter • Oppfordre barna til å vise omsorg for hverandre • Filosofere sammen med barna ved å snakke om hva man ser i det daglige,- for eksempel "se fuglen, tror du den skal hjem til reiret sitt i skogen"	• Besøk til kirke og menighetssenter til jul og påske • Undrer seg sammen med barna for eksempel når vi er på tur i naturen sammen • Formidle fortellinger fra bibelen og samtale om hvordan disse kan lære oss noe i dag, som for eksempel «den barmhjertige samaritan» • Oppfordrer barna til å stille kritiske spørsmål • Snakke om hvordan vi vil være med hverandre • La barna fortelle fra eget liv, gi hverandre plass og anerkjenne andres innspill • Hjelp barna til konfliktløsning - finne løsninger sammen • Støtter barna i det de undrer seg på over livet – ta barnas meninger og følelser på alvor • Hjelp barna til å forstå hverandres ulikheter, - alle har noe å komme med • Løfte frem andre kulturer/religioner som er til stede i gruppen

Gjennom arbeid med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna:

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Rammeplan for barnehagen s.55

De ansatte skal:

- formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning
- identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.

Rammeplan for barnehagen s.55 - 56

Nærmiljø og samfunn

Liten avdeling	Stor avdeling
• I barnehagen blir det laget hver sin plakat med bilde av barnas nærmeste relasjoner. • Bli trygge på egen avdeling og barn og voksne • Kjenne seg som en del av et felleskap og gruppe for eksempel i samlingsstund • Utvide gruppebegrepet ved f.eks. å delta på 17.mai-feiring som er felles for alle avdelingene • Bevege seg ut på besøk til andre avdelinger ute og inne • Gå på tur i nærmiljøet som for eksempel til hestene • Være med på busstur til for eksempel Hove • Markerer Samefolkets dag ved å bli kjent med språket og musikken deres og se på fargene i flagget deres. Bruke sansene på å se og kjenne på rekvisita som for eksempel reinsdyrskinn og ved å spise samisk brød • Luciadagen markeres 13.desember ved å bake lussekatter og synger Luciasangen. FN-dagen markeres i samling. Vi snakker om at vi er ulike og kan komme fra ulike land • Vi synger sanger om samhold som for eksempel "vi tar hverandres hender"	• Gå Luciatog på Sykehjemmet og for de små avdelingene. • Bake lussekatter • Samefolkets dag markeres på stor avdeling ved la barna bli kjent med samisk kultur og går mer i dybden enn på liten avdelingen. • Vi snakker om "gamle dager" hvordan ting var forskjellige før og hva som er likt nå. • Vi gir rom for rollelek hvor barna kan speile sin oppfattelse av omverdenen både inne og ute • Vi gir rom for at barna kan være den de vil være i lek, for eksempel gutter kan være både prinsesse eller mamma i leken • Vi snakker ulike familieformer • Vi snakker om at det ikke finnes "jente-farger" og "guttefarger" og at det ikke finnes manne eller damejobber • Formidle lokalhistorie ved for eksempel å fortelle om "Flagget på fjellet" på Boråsknuden og at Nils Henrik Abel har bodd på Frolands Verk • Vi har demokratiske valg ved at flertallet bestemmer i enkelte situasjoner. Barna kan få velge ting selv, og kan se at det blir konsekvenser ved deres valg, for eksempel vil du være inne eller ute? • Reiser på turer i nærmiljøet og snakker om hva vi ser, og hva dette betyr for samfunnet vi bor i, for eksempel besøk til skolen • FN-dagen: snakke om ulikheter og barnekonvensjonene. At alle er forskjellige og at vi kan hjelpe hverandre. Likheter og forskjellig i verdensbilde. Snakke om barn og ansattes nasjonalitet. Gi barna et innblikk i at det er ulike kulturer og tradisjoner. • Vi drar ut av bygda! Skitur til Øynaheia og til sykkelbanen på Myra • Vi tar busstur til for eksempel Hove • Vi besøker Frolandia, skolen, kirka, menighetssenteret og biblioteket • Trafikkopplæring både med i samling og på tur der vi får trafikkopplæring i praksis. For eksempel se seg for før man går over veien og observere skilt og snakke om hva de betyr. • Vi snakker om barnas familier i formelle og uformelle settinger • Vi snakker om lokal historie. For eksempel flagget på Boråsknuden.

Gjennom arbeid med dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna:

- oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur
- får kjennskap til nasjonale minoriteter.

Rammeplan for barnehagen s.56 - 57

De ansatte skal:

- sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme
- gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng
- gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner
- gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

Rammeplan for barnehagen s.57

TØFFE-TØFFE TOGET

Tøffe-tøffe toget gjennom berg og dal.
Tuter i tunellen «tut-tut-tut-tut-tut»!
Stopper på stasjonen og Lise går av.
Tusen takk for turen,
den var veldig bra!

REGLE FOR GEITEKILLINGEN SOM KUNNE TELLE TIL TI

En for geita som spilte seg.
To for kalvensom sprang sin vei.
Tre for kua som fulgte med.
Fire for oksen som sinna ble.
Fem for hesten den store arge.
Seks for grisen med rosa farge.
Sju for katten som kjevlet deigen.
Åtte for hunden som viste veien.
Ni for sauene som vasket ruta.
Ti for hanen som styrte skuta.

NÅR DET STORMER!

Når det stormer, når det
stormer, når det stormer
rundt omkring. Hei! X3
Gud er sterk når jeg er
svak, hjelper meg å ta nye
tak!

Når det stormer, når det
stormer, når det stormer
rundt omkring. Hei!

STOR BØLGE, LITEN BØLGE

Her sitter vi og ror i vår
lille båt. Sjøen er stor,
veldig stor, og det
kommer bølger. Stor
bølge, liten bølge. Stor
bølge, liten bølge. Stor
bølge, liten bølge.
Havet går i bølger.

GOD MORGEN ALLE SAMMEN

God morgen,
alle sammen.
God morgen,
far og mor.
God morgen, lillesøster. God
morgen, storebror. God
morgen, trær og blomster.
God morgen, fugler små. God
morgen, kjære lyse sol på
him`len klar og blå, hei hå!

HASSE HASSE HARE

Hasse Hasse Hare har en flue på sin tå
X3 og vipps så var den vekk.

Hasse Hasse Hare har en flue på sitt kne
X3 og vipps så var den vekk.

Hasse Hasse Hare har en flue på sin
nese X3 og vipps så var den vekk.

Hasse Hasse Hare har en flue på sin
tunge X3 og vipps så var den vekk.

Hasse Hasse Hare har en flue i sin mage
X3 og vipps så var den vekk. «Promp»

KUA MI JEG TAKKER DEG

Kua mi, jeg takker deg.
Deilig melk du gir til meg.
Hver en dag, ja til mitt brød,
drikker melken din så søt.

VI TAR HVERANDRES HENDER

Vi tar hverandres hender
og setter oss i ring.
Vi er en masse søsken,
oss skiller ingenting.
For Gud er far til alle
og jorden er vårt sted.
Og alle verdens mennesker,
de er vi venner med.

GOD MORGEN ALLE SAMMEN

God morgen,
alle sammen.
God morgen,
far og mor.
God morgen, lillesøster.
God morger, storebror.
God morgen, trær og
blomster. God morgen,
fugler små. God morgen,
kjære lyse sol på him`len
klar og blå, hei hå!

PLANET-SANGEN

Merkur er den første
og Venus nummer to.
Så kommer jorda
og Mars er der jo.
Så Jupiter og Saturn,
Uranus og Neptun
og det er de åtte
i solsystemet vårt.

OLE BRUM

Her kommer Ole Brum. En liten
bjørn i skogen. Trallala lala bum.
Jeg heter Ole Brum. Dette er en
liten bjørnevisen. Og mon tro jeg
snart får litt å spise. Her
kommer Ole Brum. En liten
bjørn i skogen. Trallala lala bum.
Jeg heter Ole Brum.

ALLE FUGLER SMÅ DE ER

Alle fugler små de er
kommet nå tilbake. Gjøk og
Sisik, Trost og Stær synger
alle dager. Lerka jubler høyt
i sky. Ringer våren inn på
ny. Frost og sne de måtte
fly. Her er sol og glede.

ORMEN DEN LANGE

Ormen den lange, krøp
som en slange. Under
et gjerde, tok seg en
pære. Delte den i to,-
en – to, og kasta den i
do!

EIKELY
BARNEHAGE AS